

В статье проанализировано усеченно-суффиксальный способ образования имен в Генеральном описании Левобережной Украины 1765–1769 гг. (на материале Киевской сотни Киевского полка).

Ключевые слова: антропосистема, апеллятивная основа, формант, имя.

The article analyses word apocope and suffixation method of derivation of the names presented in the 1765–1769 General Census of Left-Bank Ukraine (based on materials of Kyiv sotnia of Kyiv regiment).

Key words: anthroponomical system, appellative basis, formant, name.

УДК 811.161.2:[81'373.422+81'38] (092)

Денискіна Г.О.

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ ТА СТИЛІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АНТОНІМІВ У ПОЕТИЧНИХ ТВОРАХ ЛІНИ КОСТЕНКО (порівняльний аналіз ранніх та сучасної збірок)

У статті з'ясовується лінгвопрагматичний та стилістичний потенціал антонімів у творах видатної української поетеси Ліни Костенко, здійснюється порівняльний аналіз стилістичних особливостей використання авторкою антонімів у ранніх та сучасній поетичних збірках.

Ключові слова: антонім, антитеза, оксиморон, парадокс, лінгвостилістика, лінгвопрагматика.

Авторський словник поетеси – надзвичайно багатий. Лексеми її віршів – це унікальне своєрідне явище органічного співіснування різних мовних і стильових рівнів, які ввійшли до широкого культурного контексту світового рівня. Загальнотеоретичні проблеми антонімії розглядалися водночас із дослідженням лексики Л.А. Лисиченко, Л.С. Паламарчуком, В.М. Русанівським або стилістики А.П. Коваль, О.Д. Пономаревом, Л.І. Мацько. Окремим питанням лексико-семантичних відношень антонімії присвячено наукові розвідки В.А. Василенко, Н.В. Векуа, С.Я. Єрмоленко, В.С. Калашника, В.І. Кононенка, М.П. Кочергана, Л.О. Пустовіт, Л.О. Ставицької, О.О. Тараненка, В.Д. Ужченка, В.А. Чабаненка та інших українських учених. Антонімії в українській поетичній мові ХХ ст. присвячено монографію і численні статті Н.М. Бобух. Звичайно, й творчість Ліни Костенко неодноразово була об'єктом досліджень українських мовознавців і літераторів. Однак лінгвопрагматичний та стилістичний потенціал антонімів у поетичних творах, уміщених у книгах Ліни Костенко

«Проміння землі» (м. Київ, 1957 р.), «Вітрила» (м. Київ, 1958 р.). «Річка Геракліта» (м. Київ, 2011 р.) та їх порівняльна характеристика ще не були предметом окремого дослідження. Тож **актуальність теми** зумовлена необхідністю вивчення різних типів лексем, що мають протилежне значення, їх стилістичних особливостей та функцій у ранніх та сучасних поетичних текстах Ліни Костенко.

Метою статті є опис стилістичної ролі та функцій антонімів, а також порівняльний аналіз стилістичних особливостей їх використання у ранніх та сучасних поетичних творах Ліни Костенко.

Рання творчість Ліни Костенко становить надзвичайно цікавий дослідницький матеріал. Перша поетична збірка Ліни Костенко «Проміння землі» (1957 р.) уміщує 46 поезій, з яких було методом суцільної вибірки виписано 19 контекстів, що ілюструють уживання антонімів. Друга збірка «Вітрила» (1958 р.) містить 47 поезій, з яких вибрано 61 контекст з антонімічними парами. Збірка «Річка Геракліта» (2011 р.) нараховує понад 150 поезій, деякі з яких уже були опубліковані в попередніх збірках, зокрема з них 1 твір – у збірці «Проміння землі» та 2 твори – у збірці «Вітрила». Загальна кількість антонімічних контекстів, дібраних з книги «Річка Геракліта» – 89.

Лексеми з протилежними значеннями, як відомо, фіксують словники антонімів, у яких переважно засвідчено наявність загальнономовних антонімів. Поетична творчість Ліни Костенко представляє функціонування значної кількості не лише загальнономовних антонімів, а й антонімічних парадигм, а також характерних для мови поезії антонімічних біномів (термін Н.М. Бобух [1]). Творчість Ліни Костенко засвідчує можливості поетичного слова виражати контрастні значення, набувати «прирощення змісту», розширювати асоціативні зв'язки. Загалом, мова поезії максимально реалізує можливості багатозначних слів-антонімів. Особливістю стилістичних параметрів є розширення її меж в індивідуально-авторському контексті.

Під виразністю мови розуміються такі особливості її структури, які дозволяють посилити враження від сказаного (написаного), викликати і підтримати увагу і інтерес у читача, впливати не тільки на його розум, але й на почуття, уяву.

Виразність мовлення залежить від багатьох причин і умов – власне мовних та позамовних чинників. Однією з основних умов виразності є самостійність та оригінальність мислення поета. Знання, отримані з будь-яких джерел, повинні бути освоєні, перероблені, глибоко осмислені. Як зазначає Д. Дроздовський у післямові до книги «Річка Геракліта», «творчість Ліни Костенко – більше за творчість. Вона виростає з минувшини й

сьогодення, з радості і смутку, зрештою, з моральної величі» [6, с. 315]. Значною мірою виразність поетичного мовлення залежить і від ставлення автора до змісту висловлювання і досягається ретельним і вмілим відбором мовних засобів, що, в свою чергу, вимагає досконалого знання мови, її виражальних можливостей, найтонших відтінків значень.

Найуживаніший виражальний засіб протиставлення у Ліни Костенко – антитеза, як проста (нерозгорнута і розгорнута), так і складна. Ця стилістична фігура створена за рахунок не тільки лексичних антонімів, але й контекстуальних і міжчастиномовних.

Антитеза визначається науковцями як «риторична фігура, що полягає у зумисне підкресленому зіставленні двох протилежних, але пов'язаних між собою понять, явищ, речей, ідей та образів для підсилення вражень, для більшої переконливості» [7, с. 367], «одна з форм контрасту. Антитеза може бути простою за умови одного протиставлення і розгорнутою, якщо вона має кілька протиставлень або пронизує весь текст» [7, с. 367]. Уважаємо, що в такому випадку антитеза є чинником парадоксальності, оскільки за такої умови вона одночасно реалізує контраст (при розумінні слів у прямому значенні) і тотожність (при декодуванні подальшого значення мовних одиниць). Приховане протиставлення впливає з контексту, за умови, що читач зможе його правильно зрозуміти: *Як важко бути Антеєм на асфальті!* [9, с. 243]. Розуміння цієї антитези вимагає знання того, що Антей – це міфічний персонаж, який черпав сили від матінки-Землі.

Антитези, побудовані переважно на контекстуальних антонімах, образність яких ґрунтується на підкресленому протиставленні понять, явищ, образів, оцінок зображуваного, активно вживаються у поетичній мові Ліни Костенко для:

а) створення контрастних характеристик: *І сутичці вічній святого з ганебним/ світлішає розум зацькований мій* [6, с. 277], *Оця реальна мить вже завтра буде спомином* [6, с. 150]

б) підкреслення контрасту описуваних понять: *Чужі приходять в час твоїх щедрот / а я прийшла у час твого смутку* [6, с. 52], *...котрі знають, що є початок, / і не відають про кінець* [5, 90],

в) передавання протилежних емоцій: *...котрі знають, що є початок, / і не відають про кінець* [5, с. 26] (у наведеному контексті поетеса має на увазі початок і кінець стосунків), *Яка між нами райдуга стояла! / Яка між нами прірва пролягла!* [6, с. 255] (у наведеному прикладі протиставляються у контексті лексеми: райдуга – прірва, які за значенням споріднені з протиставленнями: щастя – горе, близький – далекий, дружба – ворожнеча), *мій білий світ, міцні твої тенета, – / страждаю, мучусь, гину, а живу!* [6,

с. 275], *Я прокидаюсь. І твоє ім'я / наповнить душу сонцем і печаллю* [6, с. 89], *Прощай же, радосте, бо я беру квиток, / беру квиток на шпиль самої Тузи!* [6, с. 110]. *Хай зупиниться вся ця ватага, / хай удариться люттям об спокій твоїх стовбурів* [6, с. 189].

г) протилежність життєвих позицій: *А що таке життя? Чи те, що переждалось? / Чи все-таки життя – це те, що відбулось?* [6, с. 176], *Звичайним і навіть буденним / здавалось йому життя... / (...) яким страшним і ворожим / здається тобі небуття!* [5, с. 16].

Антитеза полягає у зіставленні протилежних думок або образів для посилення враження їх відмінності, протиставлення; повніше виявляє характеристики порівнюваних образів; часто має яскраво виражену емоційність і стислість, що надає багатьом виразам, у яких вжито цю стилістичну фігуру, афористичності: *Щастя треба – на всякий випадок. / Сили треба – на цілий вік* [5, с. 22] (у наведеному прикладі у відносини антитетичності вступили два сталих вирази «на всяк випадок» і «на цілий вік», які є антонімічними лише у поетичному контексті), *І в епіцентрі логіки і стресу, / де вс змішалось – рідне і чуже, / цінує розум вигуки прогресу, / душа скарби прадавні стереже* [6, с. 107], *А що таке життя? Чи те, що переждалось? / се-таки життя-це те, що відбулось?* [6, с. 176], *Для того, щоб добре ходити, / раз десять треба упасти* [5, 23], *Дивись, дочко, / хороша душа / може перетворитися на погану. / А погана хорошою вже не стане* [6, с. 83].

На особливу увагу заслуговує «Казка про Мару», уміщена у збірці «Вітрила» (Київ, 1958 р.), яка містить цілу низку мовних засобів, що ґрунтуються на антитезі, де протиставляються як окремі лексеми, так і словосполучення, зокрема порівняння: *Як поглянути з правого боку – / то хороше дитя, нівроку. / Личко біле, наче намітка. Око – серцем прогріта квітка. (...) / А вуста – лісова полуниця. / А волосся – яра пишиця.* [4, с. 62]. *Як поглянеш з лівого боку – / Ой, потворне ж дитя, нівроку! (...) / Око – вовче, а зуби щучі, / А вуста – мов змії повзучі. / А волосся над головою – / як пустир, що заріс кропивою.* [4, с. 63]. / *З цього боку – мов квітка леліє.*

З того боку – мов звір визири... [4, с. 63].

Поетеса, описуючи складнощі вибору Мари між прекрасним тілом і потворною душею і, навпаки, між прекрасною душею, але бридким тілом, звертається до висхідного градаційного нагромадження епітетів, ряди яких послідовно протиставляються у контексті: *Тільки душа в тебе буде потворна – / Зла, / завидюща, / підступна / і чорна. / Тільки душа в тебе буде прекрасна – / Чиста, / надійна, правдива / і ясна.* [4, с. 83]. Наведений приклад

засвідчує протиставлення ряду антонімічних опозицій якісних прикметників, об'єднаних спільною значенневою кваліфікацією.

Осягнення реальності через зіткнення протиріч у поетичних збірках Ліни Костенко відбувається за допомогою антитези на рівні переробки вражень в єдину художню систему, спроби створити цілісну поетичну картину з фрагментів вражень від світу.

Оксиморон – «риторична фігура, яка є сполученням двох непоєднаних понять, що мали б виключати одне одне» [7, с. 374]. Л.І. Мацько наголошує, що «при подальшому видумуванні в такі сполуки можна помітити, що в цьому поєднанні дві його частини є двома ознаками одного явища» [7, с. 374]. Слід наголосити, що оксиморон належить до мовностилістичних засобів творення, що ґрунтуються на антонімії, але, «на відміну від каламбурів та іншої гри слів, які створюють комічно-гумористичний ефект, оксиморон спонукає читача до глибокого осмислення індивідуально-художнього прийому поєднання непоєднуваного» [7, с. 374].

У поетичних текстах Ліни Костенко переважають оксиморони, які створюють ефект контрасту завдяки одночасній неможливості поєднання явищ, дій, станів, ознак. Найчастіше контраст зумовлює непоєднане поєднання: іменника і дієслова: *Життя ішло, минуло той перон./ Гукала тиша рупором вокзальним.* [6, с. 143]; *Чому ліси чекають мене знову, /на щит піднявши сонце і зорю. /Я їх люблю, я знаю їхню мову. /Я з ними теж мовчанням говорю.* (Мене ізмалку люблять всі дерева) [6, с. 166]; *І чую тишу. І співають птиці* [6, с. 157]; *Сосоновий ліс перебирає струни. /Рокоче тиша на глухих басах* [6, с. 270]; іменника і прикметника: *Так виникає тиша грозова* [6, с. 255], *за цю солодку гіркоту* [6, с. 249]; прикметника та іменника: *Коли прибуває щастя, / коли починаєш кохати, – / здається, на землю від тебе/ лягає світліша тінь* [4, с. 44]; іменника та іменника: *У громі дня, в оркестрах децибелів /Ми вже були як хор глухонімих* [6, с. 157], *Такого безміру в добі!* [6, с. 157], *Сірказузи, Етна, Таорміна, /Подаруйте вічність хоч на мить!* [6, с. 170], *Лиш іноді захриплий голос тиші* / *чуюсь зорю із вічності позве* [6, с. 127]; *У громі дня, в оркестрах децибелів / ми вже були як хор глухонімих* [6, с. 157]; дієслова з дієсловом: *... мій білий світ, міцні твої тенета, – /Страждаю, мучусь, гину, а живу!* [6, с. 275], *Світали ночі, вечоріли дні* [6, с. 143], *Ще слів нема. Поезія вже є* [6, с. 245]; дієслова з прислівником: *А тепер я сміюсь над оманами юності гірко* [4, с. 41]; - прикметника з прикметником: *І як ми будем, як тепер ми будем?! – /Такі вже рідні і такі чужі* [6, с. 106], *коли вуста пекучі, аж холодні* [6, с. 144].

У першій поетичній збірці «Проміння землі» оксиморони не зафіксовано, натомість у другій збірці «Вітрила» маємо поодинокі приклади

взаємовиключних поєднань, а у збірці «Річка Геракліта» Ліни Костенко широко представлені антонімічні лексеми, які дають змогу схарактеризувати предмет із полярних сторін, об'єднати протилежності, передати суперечливу сутність людських думок і почуттів. Особливу виразність у досліджуваних текстах мають оксиморони, що вживаються для передачі контрастного психічного стану людини та підкреслення суперечливої сутності зображуваних предметів і явищ об'єктивної дійсності.

Значна кількість парадоксальних висловлень у книзі поезій «Річка Геракліта» зумовлена особливістю ідіостилю Ліни Костенко, що полягає в інтелектуальній сміливості та у віртуозному поєднанні поетесою виражальних засобів. О.О. Тараненко визначає **парадокси** як твердження, висловлення, що містять у собі, на перший погляд, внутрішню суперечність, логічну несполучність, тобто одна частина речення ніби заперечує іншу [8, с. 423].

Парадокс є способом розширення розуміння світу. В основі філософії Ліни Костенко – «індивідуалізм, максималізм, інтелектуальний та духовний альпінізм. Це серцевинна суть явищ, їхня справжність, неповторність, природність і щирість» [2, с. 101].

Ліна Костенко, перебільшуючи до парадоксальності, до абсурдності, має на меті виявити суть явища, змусити читача замислитися й досягнути складність чи безглуздість зображуваного: *Вокзали, темпи, термінали, /В прогрес запряжена душа. /Самі себе вже перегнали. /А озирнулись на лоша.* [6, с. 183]; *Самовитий - несамовитий - /не Сезанн - не Гоген - не Мане /але що ж я можу зробити, /як в мені багато мене?! («Ван-Гог»), ...Стоїть людина, скинувши баласты, / Відмолодивши років на сімсот.* [6, с. 227], *Кожен ранок був ніччю. Кожна ніч була передоднем. Кожен день був жагучим чуттям передцасть* [6, с. 264], *День нахмуриться ніччю* [6, с. 186]. Складність осмислення парадоксальних висловлень є наслідком змін у характері і змісті стереотипних знань або уявлень про певний фрагмент картини світу. Як бачимо, парадоксальність не руйнує дійсності, а допомагає повніше охопити її розмаїття, відкрити читачу те, що можна досягнути тільки зрозумівши і сприйнявши художній світ авторки: *Змети майбутнє горе і жалі, / Живі живих не будуть убивати* [4, с. 4], *Буває **тяжко** впорожні, / Буває **легко** з тягарями* [5, с. 27], *Безголосим властивий галас* [5, с. 8]

Саме відкидання догм, заперечення офіційно визнаного і звичного у формі парадоксу змушує замислюватись та переосмислювати те, що колись було сприйняте як абсолютна істина *І цілий всесвіт вміститься в сльозу («Смертельний падеграс»)* [6, с. 62].

У книзі «Річка Геракліта» Ліни Костенко натрапляємо і на складніші зі структурно-значеннєвого погляду парадоксальні висловлення, коли мовні засоби вже не можна звести лише до поєднання двох непок'єднаних, протилежних за значенням слів. У такому випадку компоненти парадоксального висловлення так само є діаметрально протилежними, оскільки містять передбачувану автором для декодування читачем логічну бінарність (подвійність), яка виражена на рівні речення [3, с. 94]: *Нам з тобою, видно, по дорозі, Бо ішли й нікуди не прийшли.* («Хуртовини») [6, с. 96]; *Я знаю вас. Але, мабуть, не зовсім./ І ви мене – так само, як я вас.* [6, с. 45]; *Отримала я ненаписаний лист./ Торкнула той лист, як струну гітарист./ Я чую слова, де ні слова нема.* [6, с. 145]; *Не час минає, а минаєм ми* [6, с. 232].

Парадокс у Ліни Костенко – це художнє втілення неадекватності дійсності та авторського ідеалу. У такий спосіб парадоксальні висловлення є одним з ефективних засобів подолання автоматизму думок, культурних і світоглядних стереотипів, усунення усталених умовностей у збірці «Вітрила»: *Тут навіть джерела, такі **студені**, / в своїй студеності – теж **пекучі!*** [4, с. 31], *А причини призводять до відсутності всяких причин* [4, с. 41], *Тож тільки **добрі** хочуть бути **злими**, але це їм рідко вдається* [4, с. 83]. Парадоксальні висловлення у поезіях Ліни Костенко є одним із стилістичних засобів контрасту, що мають на меті створення ефекту обманутого очікування і ґрунтуються на протилежності компонентів.

З огляду на особливості композиції та змістового наповнення найновішої поетичної збірки, виявлення кількісного співвідношення антонімічних пар у ранніх та сучасній збірці вважаємо умовним, тобто констатувати можна лише цілковиту відсутність або переважання у різних збірках тих чи інших типів антонімів чи стилістичних прийомів, що ґрунтуються на антонімії. Тож доцільним видається порівняння стилістичної ролі ужитих Ліною Костенко антонімів, особливостей їх прагматичного впливу в ранній та сучасний періоди творчості видатної української поетеси.

Між структурою антонімічних систем та особливостями їх організації у ранніх поетичних збірках Ліни Костенко та збірці «Річка Геракліта» (2011 р.) помічена істотна відмінність, що виявляється у стилістичному аспекті. Для виразнішого розмежування зазначених раніше відмінностей представимо результати аналізу в таблиці.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика антонімів як стилістичних засобів впливу на читача у поетичних творах Ліни Костенко

	Антонімічна система у збірках «Проміння землі» (1957 р.) та «Вітрила» (1958 р.)	Антонімічна система збірки «Річка Геракліта» (2011 р.)
1.	За частиномовною приналежністю переважають прикметникові (збірка «Вітрила»), іменникові та прислівникові (збірка «Проміння землі»), а також дієслівні антонімічні пари, що додають динаміки віршам, а також більшої експресивності та емоційності. У перших збірках не всі повнозначні частини мови задіяні у протиставленнях, що засвідчує експериментальність перших збірок.	За частиномовною приналежністю зафіксовано значну кількість прикметникових, іменникових, дієслівних та прислівникових антонімічних пар. Займенникові опозиції – поодинокі. Задіяні всі повнозначні частини мови (крім числівника), що засвідчує повноту використання виражальних можливостей антонімії.
2.	Контекстуальні антоніми у збірці «Проміння землі» відсутні. У збірці «Вітрила» представлені 14 контекстами.	Значна кількість контекстуальних антонімів (понад 30 контекстів). Контекстуальні антоніми потребують глибшого прочитання, розраховані на підготовленого читача, тяжіють до афористичності, оскільки надають тексту додаткового змісту, сприяють реалізації стратегії переконання.
3.	Перевага векторних антонімів у збірці «Проміння землі» та координатних антонімів у збірці «Вітрила» (демонстрація наявності двох полюсів сприймання світу) характеризує адресанта як особистість	Помірне вживання векторних та координатних антонімів (з метою відображення плинності людського існування, мінливості життя) характеризує адресанта як філософа, як особистість заглиблену у внутрішній світ.

	динамічну, діяльну, радикальну й переконану.	
4.	Незначна кількість комплементарних антонімів.	Комплементарні антоніми вжиті з метою реалізації стратегії переконання.
5.	Градуальні антоніми виражають радикальність позиції.	Велика кількість градуальних антонімів ужита на позначення різноманітності виявів життя.
6.	Схильність до об'єднання антонімів (Казка про Мару збірка «Вітрила») відображає тенденцію адресата до гармонізації світу та вироблення власного неповторного стилю.	Схильність до об'єднання антонімів у межах одного речення з метою виявлення та розкриття внутрішніх протиріч засобами поетичного мовлення.
7.	Незначна кількість парадоксальних висловлень, що ґрунтуються на антонімії.	Зафіксовано значну кількість парадоксальних висловлень.
8.	Поодинокі приклади оксиморонів.	Значна кількість оксиморонів (поєднання в одному контексті непеєднаних понять та явищ), що дає змогу розкрити складність та суперечність зображуваних фактів, передати діалектику життя.
9.	Широко використовує антитези, що ґрунтуються на використанні антонімічних пар.	Широко використовує антитези, що ґрунтуються на використанні антонімічних пар.

Антонімічна лексика вживається Ліною Костенко в аналізованих поетичних збірках з метою зіставлення, порівняння двох понять (для увиразнення обох); протиставлення, розмежування понять (для створення емоційного контрасту); з експресивно-стилістичною метою, що робить її вірші більш емоційно насиченими, манеру викладу – неповторною. Унаслідок порівняльного аналізу лінгвопрагматичного та стилістичного потенціалу антонімів у сучасній та ранніх поетичних збірках Ліни Костенко доведено, що антонімія є дієвим засобом впливу на читача, а також засобом відображення суб'єктивності автора. Залежно від свого комунікативного наміру Ліна Костенко у різні періоди творчості підбирала для передачі інформації антоніми з потрібним стилістичними функціями, організовуючи

їх у висловленні у такий спосіб, щоб реалізувати відповідну комунікативну стратегію та досягти потрібного стилістичного впливу на читача.

Антоніми є одним із важливих стилістичних засобів у поетичній творчості Ліни Костенко не лише завдяки їхнім значенневим властивостям, що пов'язані з називанням протилежних за значенням реалій, а й тому, що антонімічні протиставлення не є чимось застиглим, обмеженим. Авторка використовує антоніми не тільки за усталеною в мові схемою, а й залежно від особливостей власного світосприймання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бобух Н.М. Антоніми в українській поетичній мові: Монографія / Н.М. Бобух. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2007. – 312 с.
2. Варава О. Виміри правди Ліни Костенко / О. Варава // Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка : Серія : Філол. науки. – Вип. 85. – 2009. – С. 92-101.
3. Денискіна Г.О. Парадоксальні висловлення в ідіостилі Ліни Костенко // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (Мовознавство). Зб. наук. праць / Відп. ред. О.І. Леута, С.В. Шевчук. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 94-103
4. Костенко Л.В. Вітрила. Лірика / Л.В. Костенко. – К. : Радянський письменник, 1958. – 95 с.
- 5.. Костенко Л.В. Проміння землі. Вірші / Л.В. Костенко. – К. : Вид-во ЦК ЛКСМУ «Молодь», 1957. – 60 с.
6. Костенко Л.В. Річка Геракліта / Л.В. Костенко; упоряд. та передм. О. Пахльовської; післямова Д. Дроздовського; худож. С. Якутович. – К. : Либідь, 2011. – 336 с.
7. Мацько Л.І. Стилїстика української мови : Підручник. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько – К. : Вища школа, 2003. – 426 с.
8. Тараненко О.О. Парадокс // В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін. Українська мова. Енцикл. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» імені М.П. Бажана, 2000. – С. 423.
9. Тараненко К.В. Теорія протилежності та антонімічності як лексико-семантичних категорій / К.В. Тараненко // Український смисл. – №2. – 2012. – С. 149-147.

В статъе рассматривается лингвопрагматический и стилистический потенциал антонимов в произведениях выдающейся украинской поэтессы Лины Костенко, осуществляется сравнительный анализ стилистических особенностей использования автором антонимов в раннем и современных поэтических сборниках.

Ключевые слова: антоним, антитеза, оксиморон, парадокс, лингвостилїстика, лингвопрагматика.

The article deals with the pragmatic linguistic and stylistic potential of antonyms in the works of the outstanding Ukrainian poetess Lina Kostenko, carries out a comparative analysis of the stylistic features of the author's use of antonyms in her early and modern poetry collections.

Tags: Antonym, antithesis, oxymoron, paradox, linguistic stylistic, linguistic pragmatic.